

MAGYAR KURIR.

Nr. 23.

Indult Bétsből, Pénteken, September 16-dikán, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsője méltóztatott Sept. 2 kán költ Kir. végzésében Gróf Reglevics Gábor Úr helyébe, ki a' N. Meltós Kir. Helytartó Tanátshoz tétett általa, a' Fő Meltóságú Magyar Kir. Udvari Cancellariához Udvari Tanátosnak és Referendariusnak Báró Schönstein Jósef Urat kegyelmesen kinevezni.

L e n g y e l O r s z á g.

Rendkívül való alkalmatossággal Varsóból érkezett tudósítások Sept. 8-káról ezt írják: „Sietek az Urnak jelenteni, hogy a' Tsászári Orosz sereg, Varsónak kétnapokig tartó rettenetes Ostromlása után, a' múlt éjtszaka kötött feltételes alku (Capitulatio) következésében, a' Városba bemenni éppen ma szándékozik. Főhadivezér Gróf Paskievits, az Ostrom elkezdődése előtt a' legillendőbb ajánlásokkal kínálta meg a' Varsóiakat, és minекutánna azok azt el nem fogadták, akkor kezdett a' f. h. 6 kán reggeli négy óraker a' külső erősségek olly kemény ágyúztatásához, hogy délre a' Wolai erősséget ostrommal megvette. Az Oroszok vesztesége igen nagy volt. General Krukowiecki az alkudozásokra hajlandónak mutatván magát, az ellenségeskedések megszűntek, — de mivel az Országgyűlés az alkuról tudni nem akart, azok ismét elkezdődtek. Azomban

az Ostromlás erőszakos tüzessége mind inkább- inkább nevedkévén, kéntelen volt az Országgyűlés, azon Feltételeket elfogadni, a' mellyeknél fogva a' városban a' Személyek, és jószágok bátorságba helyezettődtek; a' Lengyel sereg pedig magát Prága felé kivonta; és a' Tsászári Orosz seregek a' Várost éppen most el foglalják. Azt hiszik, hogy az Országot illető Békességkötés eránt az Alkudozások ma folytatódnak.

N a g y B r i t a n n i a.

Az alsó Háznak Aug. 30 kán tartott Ülésében Dixon Ur azt kérdezle, hogy az Anglus kereskedők jussaira nézve tett e' az Igazgató szék, a' brazíliai Igazgatóhatalommal valami törvényes végzések? Mellyre Sir Graham azt mondta; hogy tsak akkor változván meg az Igazgatószék, mikor éppen az Utolsó Postahajó Rióból elindult: előterjesztésket tenni nem lehetett. Egyéberánt, a' mint Lord Palmerston állította, ennek tselekvését az Igazgatószék sokára halasztani bizonyosan nem fogja. — Thomson a' Polgármester azt mondta: hogy az Irlándiából jövő hajóknak a' Sicíliai és Nápolyi kikötőhelyekbe való menetel, azon ott közönségessé lett hamis hír miatt, hogy a' Cholera Angliában is kiütött, meg nem engedődött. Erre P. Thomson azt felelte: hogy

azon előterjesztések; mellyek az említett Országokban ezen dologról már tevődtek, hihetően nem fognak sikeretlenek lenni. — Courtenay Ur, Portugalliára nézve javalja: „hogy mind azon végzéseik másolatjai, mellyeket az anglus és portugalliai, továbbá az Anglus és a Frantzia Igazgatószekek a' Tájón lévő Frantzia és Anglus hajós seregosztályra nézve megállapítottak, adódjanak elő. — Robinson Ur azt kérdezi: igaz e', hogy a' Frantzia Admiralis a' portugalliai Igazgató hatalommal, kereskedési egyeségekről is alkudozik? a' mi, ha valósággal végbemene, nagy kárt okozna Angliának. Egyszersmind mutatja azon 8 portugalliai hadihajók' lajstromát is, a' mellyek, éppen akkor akartak, a' Tájóból, mint elfogott hajók, frantzia zászló alatt kimenni, mikor az ő levelezője ezt a' levelet Liszbónából elküldötte. Azon 40 kereskedő hajóknak, mellyeket a' Frantziák elvettek, elégnek kellene lenni a' hadiköltség' kárpollására. Lord Palmerston így felelt: a' mint a' Törvénytudók egyakarattal állítják, a' Frantzia igazgató hatalom a' Népek jussa szerint, úgy tekinthette ezeket a' hajókat, mint törvényesen elfogott hajókat. Egyébaránt a' legújabb tudósításokból bizonyos, hogy a' Frantzia Flotta, egyetlen egy Fregatten kívül, — melly a' Portugalliában mulató Frantziák oltalmazására ott maradt, — a' Tájót egészen odahagyta. Frantzia Ország és Portugallia közt költetendő valami Kereskedési egyeségekről pedig, — a' mit t. i. Robinson Ur emleget, — még eddig a' Ministerekhez semmi tudósítás nem érkezett.

Liszbónából Aug. 13-kán, a' Frantzia Admiralis, hólnap mind azokat a' hadihajókat, mellyek a' Tájón állanak Brest és Toulon felé indítja. Az elfogott hajóknak száma mind öszve nyolctra

megy. Hogy olly soká maradt a' Frantzia Admiral a' Tájón, annak oka nem egyéb, mint az, hogy Don Miguel még mind ekkoráig nem tellyesítette a' mire magát kötelezte, t. i. a' kárpollást. — A' Tractatusba kitett summát Don Miguel Váltólevelre (Wechsel) akarta lefizettetni, — de az vissza vettetett.

A' Timesnek, Aug. 29, 30, 31-dik napjain kiadott leveleiben, Angliának külső Politikájáról, és Frantzia Országgal való egybeköttetéséről, figyelmet és megjegyzést érdemlő okoskodások találhatnának. Aug. 29-kén ezt írja: „Ha Frantzia Admiral Bonfainnek azon kívánságaihoz, — mellyeket ő, Igazgatószekeitől későbbben vett Rendelések szerint, a' Portugalliai Igazgatószekek előbe tett, és a' mellyeknek elhívésére bennünket helyes okok indítanak, nevezetesen: „hogy Frantzia Országnak Portugalliával való kereskedése, éppen abba az állapotba helyeztessék, a' miben az a' vele legbarátságosabb karban lévő Nemzettel van; — és hogy, míg a' Frantzia hajóssereg a' Tájón lesz, sem az ezen víz partján, sem az egész Országban akárhól lévő erősségeken semmi legkissebb jobbitás ne tétessék,“ Donna Máriának a' Nemouri Hertzeggel feltételben lévő Öszvekelését hozzá adjuk; semmit nem kételkedhetünk a' felől, hogy mind azon előrenéző rendszabások, a' Frantziáknak Portugalliában való hatalmok megerősítésére tételoznak. A' mi Belgiumot illeti, úgy látszik, hogy Leopóld Király azon legalább is 7000 főből álló frantzia katonaságot, mellynek az ő kívánsága szerint Belgiumban kell maradni, úgy nézi, mint Előtsapatját azon sokkal nagyobb erőnek, mellyet akármi ollyas alkalmazosságra, a' mi a' dolognak színt adhat, Frantzia Országból tüstént vissza hozat.“

Azon indulatbeli változásokra nézve pedig, melyeket a Timesnek említett ízzikelyei Párisban okoztak, ugyan az, Aug. 30-kán ezt mondja: „Három frantzia Ujságok, ú. m. a' Journal des Debats, a' Journal du Commerce, és a' National nagy haragot és gyűlölést jelentő kifejezésekkel támadják meg a' felsőbb napokban megjelent újság levelünket azért, hogy azok, a' Frantzia Igazgatószekeknek egy Európa N. Nyúgoti részén eső tartományában tett katonai és politikai mozgásairól egy kevéssé komolyan fejezték ki magukat. Ezen ízzikelyek' közönségesse tételé fötzeljának, — az ő állítások szerént, — annak kellett volna lenni, hogy az által a' Frantziák és Anglusok a' dologra figyelmetesebbekké tétessenek. De nem, — mi abban sokkal inkább belső Interestenkre mint külső Politikánkra tekintettünk. Megvizsgálván mind ezen tulajdon hasznunkra és Országunk jólétére épült eszközöket, melyek által Újító rendszabásaink kivitele nagyobb és gyorsabb lépésekkel haladhat elő; úgy találtuk, hogy legkönnyebben és leghamarább elérjük szándékunkat, ha az emberek figyelmét azon változásokra fűgesszjük, melyek Európában naponként történnek és a' melyek minket közelebből fenyegetnek. Így szólnak a' nevezett frantzia Ujságok ellenünk. — — Úgy de, nem természeti dolog e' az, Uraim! hogy midőn az ember valami veszedelmet előre ellát, először is azon óvószerekhez folyamodik, melyek ötet magát tulajdon házáat és hazáját helyhezteük kívül minden veszedelmen. Nem a' legillendőbb módon tselekedtünk e' mi, mikor olyan hihető és megeshető dolgot tettünk fel, melyek egy külső Krisis kifejtődzésére vihettek? Ha azonban, ezen dolgok feltételekor, néha néha olyan kifejezések szaladtak ki szánkból,

mellyek alól a' mi Kalais szorosán túl lakó Szomszédjaink, Igazgatószekeket ki nem menthetik; tudják, hogy nekünk sem akkor nem vólt, sem most éppen nem tzelünk úgy beszélni, hogy azt Frantzia ország rosra magyarázhatná, 's tsak azért Ujság leveleit tele sértésekkel botsáthatná ki. Az igaz, hogy egy, a' külső dolgokra ügyelő Anglus Minis-ternek, első és fő tzeljának annak kellett volna lenni, hogy Frantzia országgal maradandó, szabad és hathatós Szövetséget kössön, olly feltételek alatt, melyek a' két Nemzet szívéből minden bizodalmatlanságot kiirtottak, és Európának békességét elősegítették volna. Mikor azt kérdeztük: hogy a' Frantziák miért nem mentek sereggel a' Visztula felé? ezt felelék: azért, mivel azok, a' kik magokat „liberalis Félnek“ nevezik' Lajos Fileptől kívánták, hogy oda sereget küldjön. Minthogy, — kérdünk továbbá — az Urak a' Lengyeleket felbirtatták, az Oroszok ellen pedig fenyegettek, — miért nem tettek eleget vagy a' Biztatásnak, vagy a' Fenyegetődésnek? azért felele a' Nemzet, mert így a' Frantzia Ország ellen áskálódó, azt minden Ujságokban rágalmozó Anglia talán még fegyverét is ellenünk fordította volna. Leghelyesebb feleletünk, jó Uraim! nekünk erre az: hogy az ilyen előre való feltevés által, maga önként teszi a' Nemzet magát a' leggorombább rágalmozásra méltóvá. — Egy másik Frantzia Ujság arra emlékeztet bennünket: hogy egy ilyen hadi próba, bizonyosan közönséges háborút húzott volna maga után; a' melly esetet a' liberalis Félnek, minek előtte az Igazgató székét egy ilyen politikára kényszeríteni, elébb jól gondolóra kellett volna venni. Mi részünkről azt hisszük, hogy jobb lett volna, a' Visztula mellett folyó véres hadakozásoknak, — háború

helyett, Anglia és Frantzia Országtól tett közbenjárás által vetni véget. — Arra a „Szegénységre“ pedig, a' mivel a' National; ezt az Országot tsúfolni nem szégyenli, azt feleljük: hogy sokkal okosabb már ma Anglia, mint sem hogy az ő Népének Kintseit, idegenekre vesztegesse. Egyébaránt Angliának, jussai és betsülete védelmezésére, ha t. i. azok megbántatnak, pénze, kintse, gazdagsága elég van. Mikor utoljára a' National, — Bonaparténak, a' ki bennünket „Félkékalmároknak“ nevez, azért mivel szerentsesebbek voltak golyóbisaink és dárdáink, az említett alatsonyító kifejezése helyett, alkalmasabb módhoz is folyamodhatott volna, Nagy Britannia eránt való igazságtalan gyűlölsége kimutatásában.

Végezetre, a' Times Aug. 31-kén költ lévelében ezt jegyzi meg: A' Lisbonából Aug. 11-kén indúlt levelek értelme szerént, a' Frantzia hajós sereg a' Tájóról eltávozott, és tsak egy Frégát maradt ott azért, hogy az a' Frantzia alattvalóknak, ha szükségek lenne reá, menedék helyül szolgáljon. A' Frantzia Admiralis, mikor Don Migueltől „de egész ditsőséggel ám“ eltávozott 's ettől 8 kissebb nagyobb hajókból álló Flottáját magával elvitte; külömb féle okokat hozott fel ezen tselekedete igazságos voltának megmutatására. De azon okok nagyobb részént költöttek. Mert minekelötte ő a' Tájóra berontott volna, Admiral Roussin (Jul. 3-kán) a' portugalliai Igazgatószéktől, olyan végzéseket küldött hozzá, a' melyeknek elfogadása által minden ellenségeskedéseket ki lehetett volna kerülni. Azokban a' Végzésekben t. i. a' Portugalliai Udvar az Anglusok közbenjárását kívánta. Mindezekre, a' Frantzia Admiralis a' ki az elkövetett sérelmekért való elégtételen kívül babér koszorút is

kívánt aratni, erővel rontott be 11-kén a' Tájón 's a' Liszbonában lévő Királyi palotától egy ágyú lövésnyire vasmatkákon álló hajójáról, egész győzedelmi hangon így ír: „Imé Liszbona előtt vagyok, de a' minden időben nagy lelkű Frantzia Ország a' Győzedelem előtt ajánlott feltételekhez fogja magát alkalmaztatni. Míg azomban ennek gyümölcseit öszvegyűjteném, a' had áldozatiért való elégtétel kívánásának jussát, magamnak tartom.“ Ez a' levél 11-dikén költ, a' mikor a' háborúnak — ha ugyan volt — vége lett, és a' mikor az Admiralis nyilván kijelenti, hogy ő tsak a' győzedelmet megelőző feltételek alatt fog alkudni. Ugyde ama Végzésben egy szó sints arról, hogy a' Portugalliai hadi hajók elfogattaknak tartassanak. Ebben az esetben hol lenne helye annak a' Frantzia nagylelkűségnek, a' mellyel az Admiralis olyan fenn lát? Innen azt a' következtést húzzuk, hogy még 11-ikben, az ellenségeskedések megszünte után, a' győzedelmes hajó sereg vitéz Fővezérének nem volt az a' szándéka, hogy a' szegény Portugalliai Flottát a' Frantzia hajóslegények számára dobra üttesse, és 12-ikben ezt tselekedte, vagy azért, hogy már akkor nagyobbaknak képzelte jussait, vagy mivel, akkor tudta meg először az ő ellenségének gyengeségét. Mi ugyan a' Frantzia admiralisnak képzelt jussai magyarázásába ereszkedni nem akarunk, mellynél fogva tudni illik, vagy az ő hadi tetteinek characterét, vagy az ő Tájóra való bemenetelét magasztalnánk; azt mindazáltal lehetetlen elhalgatnunk, hogy ha küldtetetésének következéséből a' katonai győzedelmet egészen használni akarta, miért titkolta el, és miért írta, hogy ő alkudozásait a' régi alapokra fogja építeni. Ha nyöltz hajót azért fogott el, mert azok az ütközet-líneájában állottak, két rosszszat pe-

dig nem bántott, mivel az ütközetben semmi részt nem vett: ugyan azon a' jusszon, mint törvényes hadi nyereségeket úgy tekinthette volna, a' Tájó partján fekvő minden kis váratskákból találtató hadi táraikat és ágyúkat, mellyből vagy lövöldöztek, vagy a' mellyek legalább felváltak készítve. A' bizonyos dolog, hogy ezeket a' hajókat az Admirális, nem úgy küldötte Brestbe, mint a' meghatározott kárpótlásért való zálogokat, nem is úgy, mint a' Tractatus végrehajtására rendelt eszközöket; hanem mint elfogott nyereségeket egy olyan háborúban, melly nem huszon négy, hanem 2—5 óráig tartott. Így lévén a' dolog, nem kell gondolni, hogy a' hadhoz való jó neki készülés, minekutánna azt a' jussnak barátságos elesmerése és elégtétel követte, just adna az erősebb felnek a' gyengébb rész elnyomására, és arra, hogy azt úgy tekintse, mint hadi foglyot. Ezen megjegyzések által barátságosan csak azt akarjuk az Admirális Úrnak értésére adni, hogy az ő alaptételét megváltoztatta; hogy neki csak az ő eredeti tzeljät kellett volna szeme előtt tartani; — a' Frantzia Igazgató széknak az ő tselekedetei következéseit a' helyben hagyás előtt okosan és jól megkelt volna gondolni.

Az Alsóház Aug. 31-ki Ülésében Inglis Robert, egy olyan Kérőlevelet adott be, mellyet 780 írlandiai Protestánsok írtak alá; azt kérvén, hogy a' Maynoothi Catholicum Collegiumot többé a' Status ne segítse. A' mint Inglis Ur állítá, ezen Intézet tulajdonképpen való tzeljät már egészen elvesztette, úgymint a' melly Papok formálására rendeltetvén, csak a' nép legalsó rendének ad alkalmatosságot arra, hogy gyermekeiket papokká tétethessék. Azon alaptételek is, mellyeket ott tanítanak, éppen nem ajánlhatók. O'Connell Ur

ellene mondott azon meg jegyzésnek, hogy a' mondott Intézetből még eddig egy valamire való ember sem került volna ki. Egyéberánt, úgymond, Ó nagyon örömet oda ajándékozná Inglis Úrnak azt a' summát, melly a' Maynoothi Seminarium segítésére fordítottik, ha azért, az Irlandiai Katholicusokat felszabadítaná azon 1,500,000 Font Sterling fizetése alól, mellyet azok Adóképpen esztendőnként fizetnek a' Protestans Ekkle'siáknak. — Azonközben a' Kérőlevél kinyomtatott. — — Az alsóháznak Sept. 2-ki Ülésében adta be Littleton több idevaló kereskedőknek azt a' kérő leveleket, hogy a' Vasárnapok szorosabban innepeltessenek meg. Sok kereskedők lesznek ugyan is kénytelenek, a' mint több kereskedő társaik tselekesznek, holtjaikat Vasárnaponként is nyitva tartani. Ohajtani kellene úgymond Sadler Ur, hogy ezen dologra nézve minél előbb törvény javallat tétetnék.

O r o s z O r s z á g.

A' Frantzia Követ, Hertzeg Mortemart, Aug. 27-kén indult 1-ső Miklós nevű gőzhajón Párisba. Az elmenésre már régen megnyert szabadsággal addig, míg Pétervárában a' Cholera tartott, élni önként nem akart. A' Hertzeg December végéig nehezen fog Pétervárába visszatérni.

Libau városa azon kérését, hogy a' Cholera menetelét akadályoztató eszközökkel tovább is élhessen, Ó Felsőgeztől a' Tsászártól megnyerte. Maga az a' tsendes bizodalom, a' melyben ezen város lakosi vagynak, kétségkívül a' legbizonyosabb bátorságba helyezhető rendszabás. A' Libai köz-bátorságra felügyelő hivatal, Jul. 29-kén hirdettette ki, hogy ezután szabad érett krumplit

és gyümölcstenni. — Pétervárában Aug. 29-káig 8840-en betegedtek és 4534-en haltak meg. — Aug. 29-kén megbetegedett 9, — meghalt 3, — meggyógyult 8, — orvosoltatik 102 személy.

B u r k u s O r s z á g.

Stettinből Sept. 8-kán. (Burkus Status Ujság). Stettinben, minekutánna a' zenebona megszűnt, a' vissza állott rend állandó megmaradásán és fentartásán még azok is buzgó igyekezettel munkálkodnak, a' kik annak kevés napokkal ezelőtt ellenségi és megháborítói valának, közönséges helyen a' hova, öszve hívdok, azt jelentvén ki, hogy ők megismerik és bánják hibájokat — megismerik azt is, hogy mindazok a' rendszabások, mellyek a' Cholera nézve kiadottak a' legtzélerányosabbak, és ígérik magokat azoknak a' legpontosabban leendő végrehajtására. Ezen megismerés, bánás, és ígélet Ő Királyi Magasságának a' Korona Örökösnek jelenlétében tételt, a' kit Ő Felsége a' Király, maga küldött Stettinbe, hogy annál bizonyosabb legyen a' történt dolog miben léte felől, — hogy Ő Felségének a' Királynak a' Sept. 1-ső napján történt dolgon való nagy megilletődését, és azoknak buzgó igyekezetekkel való megelégedését, kik a' tsendesség és rend helyre állításában és fentartásában híven foglódttak, a' polgárságnak adná tudtára. Ha talán még maradt volna az elégedetlenségnek valami nyoma a' tsendesség vissza állása után, a' városnak Sept. 4-kén történt kinyittatása és az eleségnek az által okoztatott lejobb szállása azt is tökéletesen elozzlatta. A' Korona Herceg Sept. 7-kén indult vissza Berlinbe; a' hol Sept. 9-kéig 124-en megbetegedtek, — 34-en meghaltak, 5-en meggyógyultak, — 38-an pedig orvoslás alatt

maradtak. — Sept. 6 kán már Oranienburgban és az Odera mellett lévő Frankfurtban is haltak meg cholera-ban. — Boldogult Tsászári Orosz Fővezér, Gróf Diebits-Sabalkanski nek holt tétét Sept. 2-kán vitték Tilsiten keresztül Memelbe, — a' hol hajóra tététvén vízen vitetett Pétervárába.

B e l g a O r s z á g.

A' Courier boszúsággal említi, hogy a' Követek választásában a' Papok olyan nagy részt vettek mint Löwenben és Mechelnben, és hogy leginkább ők ajánlottak a' választásra többnyire olyan személyeket, a' kik éppen alkalmatlanok arra, hogy Országképviselői legyenek, a' millyenek p. o. a' Löveni Követek. Maga Mecheln városa, úgymond a' Courier, jól esmeri ugyan, 's óltalmazta is a' maga Interestéit; de még is tsak kevésbe múlt, hogy a' Falusiak, kik a' Választás napján jöttek Papjaik vezérlése alatt, a' városba, és a' kiknek ezek t. i. a' papok előre megmondották, hogy kikre voksoljanak, rajta győzedelmet nem vettek, és tsak annak köszönheti tzeljára való jutását, hogy estveli 10 óraker, midőn voksolás volt, a' Falusiaknak nagy része már haza ment. — A' Lüttichi Ujság így ítél a' megessett választásról: „Tsak ugyan úgy ment véghez a' Választás, a' mint előre megmondottuk. Azt a' Választást, mellynek szabadnak kellene lenni, — nem mondjuk, — hogy a' Papság, hanem, hogy a' legszemtelenebb Jezuitaság vitte. Egy olyan törvénynek — melly más népek pallérozódása előtt 50 esztendőkkel hozódott — szabad (liberalis) határozása szerént, egy olyan városnak, mint Gent, az Ország gyűlésén egy képviselője sint; — egyedül tsak a' faluk — mellyek Ötven esztendővel bizonyosan elébb vagynak a' pallérozot-

ságban mint a' városok, tsak a' faluk neveztek mondom Senatorokat és Köve- teket. A' szabad gondolkozásúak látják, hogy ők voltak a' bajvívók; a' mesterse- get és Földművelést ők pedig azt ve- zik észre, hogy áldozatok lettek. Ezen Kérdésre; hogy polgári nyughatatlansá- gaink és azon terhes Áldozataink, mel- lyek azokat magok után vonták, mellyik- nek váltak hasznára? most minden éppen úgy meg felelhet mint mi.

Legújabb Tudósítások.

Az Austriai Ts. K. Udvarnál lévő Orosz Ts. Követ a' következő tudósítást vette Gróf Paskievits Orosz Fővezér- től Varsóból Sept. 8-káról:

„Lengyel Ország törvényes Kirá- lyának meghódolt. — Megvetvén a' fel- zendültek fejei a' Tsászár nevében ne- nik ajánlott kegyelmet ha meghódolnak, Sept. 6 dikán ostromra kelta' dolog. Leg- keményebb öldöklő ellentállás után, meg- vették vitéz seregeink ritka bátorsággal a' külső sántzokat 's annak erősségét Vó- lát. — Sept. 7 dike hajnalán, már éppen a' többi 's végső erősségek ellen indul- ván, hozzám küldi Krukowiecki Gen. Prondzinski Generáltjelentvén, hogy a' Lengyel Nemzet magát törvényes Fe- jedelmének kész alája vetni. Későbbén maga Gen. Krukowiecki jövéen hoz- zám éppen nem így beszélt; azt állít- ván, hogy még arra az Országgyűlés- nek kellene hatalmat adni. Elégge intet- tem 's elébe adtam, hogy minden magok oltalmazása híjábanvaló 's tsak szeren- tsétlenségeket von maga után; 's ezzel váltunk el délelőtt 10 órakor. — Há- rom órányi időt engedtem a' válaszáds- ra. Egy órakor izentem, hogy az ostrom- ot elkezdtem; 's fél órát kértek még a' feleletadásra. Ez nem vala megnyugtá- tó. El kezdettem tehát a' tüzelést. Ret-

tenetes volt ez és pusztító. Izenetek vál- tották fel egymást; de a' felelet mind tsak időhalogatásra való volt. Erre a' má- sodik sántz sorok ostrommal 's bajonét- tal megvételtek. Az ellenség segítséget kapott 's keményen oltalmazta a' kerte- ket és a' város árkát, de híjában, mind ezek rettenetes viaskodások után, tsuda vitézséggel elfoglaltattak estvéli 9 óráig. Háromszoros sántzok elfoglalása közben 6 ezer embert és szinte 100 ágyút el- fogtunk két nevezetes nap alatt. A' vá- rost és a' tábort semmi sem menthetvén már meg; a' Tsászár kegyelméhez folya- modtak, 's nekem kötelességem volt a' hadi nép tüzet szüntetni, mellyet annyi ellentállás felhevített.

Ma Varsót elfoglaltuk. A' lengyel se- rég és a' Nemzet törvényes Fejedelmé- nek meghódolt. A' sereg a' Tsászár meg- hagyása szerént Plockba megy 's pa- rantsolaját ott várja el. — A' ditsősséges győzedelem fájdalmas veszteségünkbe ke- rült. Én magam is két megzúzást kap- tam a' karomon és a' melljemen.“

B é t s.

Ambár az alattvalóknak javáról szü- netlenül atyai módon gondoskodó Felsé- ges Tsászárnak parantsolatja szerént a' Kormányshék minden kitelhető módokat elkövetett, hogy a' pusztító cholera nya- valya valamint a' tartományokról általjá- ban, úgy a' fejedelmi fővárostól is elfor- dítottassék; 's ezt a' szoros rendtartások- tól lehetett is reményleni; mindazáltal három napig tartott 's különösen hideg esőzések után Sept. 13—14 éjtszakáján, a' nyavalya a' belső városban hirtelen és elterjedő erővel kiütött.

Ettől fogva a' valóságos choleras ese- tek ekként adatnak elő:

Sept. 14 dikén megbetegedtek a' cho- lerában 41 személyek, egy kígyógyítta-

tolt, 10 en meghaltak, és 30-an még orvosoltatnak.

Sept. 15 kén megbetegedtek 139-en, egy meggyógyult, 64 en meghaltak, és az említett 30 tzal együtt orvoslás alatt vagynak még 104-en.

M a g y a r O r s z á g.

Az a' balvélekedés, és a' józan okossággal ellenkező gyanakodás, melly a' tudatlan nép között a' cholera tsapásával látogatott országokban másutt is elterjedett, felettébb szomorú eseteket vont maga után. Arra az ostoba gondolatra vetemedett tudniillik több helyeken a' nép, hogy az uralkodó dögletes nyavalya tsupán az Igazgatószékek és a' főbb rangúak találománya, hogy a' kútak, elesegek, 's italok megmérgeztettek, az orvosság méreg, az orvosok, tisztí személyek és papok méregkeverők volnának, 's ez Hazánknak némelly vidékein is elterjedett: de ez a' több országokban felháborodásra elfajult képtelen gyanakodás, nálunk tsak Zemplén és Szepes Vármegyékben támasztott a' parasztság között zendülést. Az öszvesereglett parasztság sok helyeken durva vadsággal iszonyúságokat követett el a' nemesek birtokain, 's a' birtokosok és papság személyein, rablás, öldöklés és gyújtogatás által. De mihelyt az ott körülbelől fekvő verbunkra szélyel osztott katonaság közül egynehány Kompániák megjelentek, kiknek jeles magokviséletét nem lehet eléggé magasztalni, a' lázzadók csoportjai azonnal eloszlottak, 's egynehány nap alatt minden főtzimborásaik elfogattak, 's közzülök némelyek fennálló katonai törvényszék által megítéltetvén, méltó büntetéseket el is vették; a' töb-

biek pedig az itélőszéknek általadattak. Azon szempillantásban, midőn Ó Felsége ezen szerentsétlen történeteket megtudta, mindjárt parantsolatot adott ki, hogy a' szomszéd Galitziából elegendő katona erő menjen be az Országba 's méltóztatott egyszersmind Báró Eötvös Ignácz második Udv. Vice Cancellariust mint Királyi Biztost azon Vármegyékbe, mellyekben a' tsendesség megháborítottatott leküldeni; a' ki minekutánna már az alatt az ottani Katonaság bátor, okos és serény maga közbevetése által a' lázzadást elnyomta, a' dolognak további szoros megvizsgálásán munkálódik.

Jul. 30-kán 1831. Nagy Szombatban végezte rövid ideig tartott cholera betegségbeli szenvedései után Királyfia—Kart-sai Iványi János Ur, Ó Eminentiajának, Országunk Primássának, mint Esztergami Erseknek, a' Nagy Szombati egyházi kerületben Grlis Vicáriussa 's a' t. előbb a' Presbyterium Rectora, még 50 évekre sem terjedt betses életét. Tettetést nem esmérő ember, keresztény alapos tudományú theologus, fáradhatatlan polgár húnýt el a' bódogullban, kinek, emlekezetét tiszteletben fogja tartani az érdemeket betsülő jövendő kor is.

A' pénz folyamát September' 15-kén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 77 1/2
Az 1820-béli sorsosok, 156
Az 1821-béli hasonlók, —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 39 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 935 for. ton
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)